

Energy & Infrastructure

תקנות משק החשמל (קידום התחרות במקטע הייצור) (הוראת שעה), התשפ"ב – 2021

— י ק י ק י ק י ק י ק י —

ב-1 בדצמבר 2021 פורסמו תקנות משק החשמל שהותקנו על ידי שר האנרגיה לאחר היוועצות עם הממונה על התחרות. התקנות פורסמו במסגרת הוראת שעה **ותוקפן** הינו למשך 3 שנים, קרי עד ל-30 בנובמבר 2024. מטרתן של התקנות היא לקדם את התחרות במקטע הייצור במשק החשמל לשם יצירת ודאות ליצרני החשמל ומניעת ניצול כוח שוק באופן שיביא, בין היתר, להעלאת מחירים.

במסגרת התקנות נקבעו, בין היתר, ההוראות להלן:

- 1. מגבלת היקף החזקה בחלוקה לפי סוגי טכנולוגיות:** מגבלת היקף החזקה מרבי ברישיונות ייצור חשמל (לרבות התחייבות לחיבור מתקנים הנדרשים לקבלת רישיון לייצור חשמל), תוך הבחנה בין הטכנולוגיות השונות בהן נעשה שימוש במקטע הייצור:

  - **תקנה 2(א)(1) - גז טבעי:** לא יינתן רישיון, אם לאחר מתן הרישיון המבקש יחזיק **יותר מ-20%** מההספק המותקן המתוכנן של תחנות כוח בגז במשק החשמל. ההספק המותקן המתוכנן מוגדר בתוספת הראשונה (כ-16,700 מגה-וואט) והינו כולל יחידות פחמיות שעתידות להיות מוסבות לגז טבעי.
  - **תקנה 2(א)(2) - אגירה שאובה:** לא יינתן רישיון, אם לאחר מתן הרישיון יחזיק המבקש **יותר מיחידת ייצור אחת בטכנולוגיית אגירה שאובה.**
  - **תקנה 2(א)(3) - אנרגיית רוח:** לא יינתן רישיון, אם לאחר מתן הרישיון או האישור יחזיק המבקש **יותר מ-60% מההספק המותקן** המתוכנן ליחידות לייצור חשמל מאנרגיית רוח (מוגדר בתוספת הראשונה כ-730 מגה-וואט). מגבלות אלו יחולו על מתן רישיון כמו גם על אישור בשינוי בהחזקות בבעל רישיון, ככל הנדרש מרשות החשמל.
- 2. חישוב היקף ההחזקה:** לצורך חישוב היקף החזקות של המבקש יילקחו בחשבון גם החזקות של **"בעל עניין** בתאגיד" שלו הזכות או ההתחייבות לחיבור, וכן החזקות של בעל עניין בתאגיד שהוא בעל עניין בתאגיד וזאת לגבי מלוא ההספק המותקן של הזכות או ההתחייבות לחיבור.

לצורך הגדרת המונחים "בעל עניין בתאגיד" ו"החזקה" התקנות מפנות לחוק משק החשמל¹ אשר מפנה להגדרת המונח בחוק ניירות ערך.² **בעל עניין** מוגדר בחוק ניירות ערך, בין היתר, כמי שמחזיק ב-5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד או מכוח ההצבעה שלו.³ המונח **"החזקה"** מוגדר בחוק ניירות ערך, בין היתר: "בין לבד ובין ביחד עם אחרים, בין במישרין ובין בעקיפין, באמצעות נאמן, או חברת נאמנות, חברת רישומים או בכל דרך אחרת"⁴. בהתאם, על פני הדברים נראה כי לצורך חישוב היקף החזקות של המבקש ברישיונות ייצור חשמל יילקחו בחשבון החזקות בחברות בהן המבקש בעל עניין, במישרין או בעקיפין. אולם, נראה כי ככל שגוף מסוים הוא בעל עניין בשני גופים (א' ו-ב'), לצורך חישוב החזקות של חברה א' ברישיונות לא ייחסו לה את החזקות של חברה ב' ברישיונות.

3. **תחולה והחרגות:** על אף האמור, תקנה 2(ג) מסמיכה את הרשות לחרוג מהוראות תקנה 2(א) ולתת רישיון או אישור מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאחר היוועצות עם רשות התחרות ובלבד שסברה כי קיימת תועלת למשק החשמל ממתן הרישיון. מובהר כי התקנות **לא יחולו** על חברת החשמל ולא על זכויות או התחייבויות לחיבור שניתנו קודם לפרסום התקנות, אולם מבקש שבקשתו תלויה ועומדת במועד פרסום התקנות, רשאי לבקש מהרשות להחיל לגבי בקשתו את הוראות התקנות.

4. **שיקולים נוספים:** הרשות רשאית לשקול שיקולים נוספים ולהחליט שלא לתת לאדם זכות אם סברה כי מתן הזכות עלול למנוע או להפחית את התחרות במשק החשמל. בבואה להחליט תשקול הרשות, בין השאר: את מידת ההשפעה של החזקות האדם בבעלי רישיונות ייצור אחרים (שאינן עולות לכדי החזקה) וברישינות שהוענקו מכוח חוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002; את השפעתן של החזקות אחרות של אדם המוחזקות גם על ידי גורמים אחרים המחזיקים בזכויות במשק החשמל וכו'. המבקש נדרש להצהיר על החזקות אלה במסגרת התצהיר שיגיש אשר מצורף בתוספת השנייה לתקנות ובנוסף, נדרש במסגרת התצהיר, גם להצהיר האם התאגיד, בעלי מניותיו, השותפים בו או בעלי העניין בו, מנויים ברשימת הגורמים הריכוזיים לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013. הצהרה זו עשויה ללמד על גישת הרשות שלא להיענות, במקרים מסוימים, לבקשת המבקש לקבלת זכות או התחייבות, אם נמנה ברשימת הגורמים הריכוזיים וזאת גם אם החזקותו לא עלתה לכדי המגבלות המנויות בסעיף 1 לעיל.

בעניין זה תשומת ליבכם כי בעוד התקנות קובעות כי הטעמים המפורטים לעיל הינם "שיקולים נוספים" בהחלטת הרשות, בהגבלות שפורסמו על ידי רשות התחרות בקשר למכירת חמשת (5) אתרי חח"י, בשנת 2020 נקבע, בין היתר, איסור קטגורי לפיו לא יזכה אדם בעל חזקה בזכות למיזם נפט באתר מאתרי הייצור הנמכרים.

יוער כי במקביל לפרסום התקנות הללו, רשות החשמל מקדמת את תיקון כללי משק החשמל (אמות מידה לרמה, לטיב ולאיכות השירות שנותן ספק שירות חיוני), תשע"ח-2018, כך שתנאי נוסף לקבלת התחייבות לחיבור מבעל רישיון לניהול המערכת יהיה קבלת אישור רשות החשמל לפיו המבקש עומד בסייגים שבתקנות האמורות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה בנושא,

רונת רוזנשטיין-בראל
שותפה
ronitr@gornitzky.com

איתי גפן
שותף
geffen@gornitzky.com

ג'יק סמית
שותף
smith@gornitzky.com

¹ חוק משק החשמל, התשנ"ו - 1996.

² חוק ניירות ערך, תשכ"ח - 1968 ("חוק ניירות ערך").

³ וכן – "מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או מנהלו הכללי, מי שמכהן כדירקטור של התאגיד או מנהלו הכללי, או תאגיד שאדם כאמור מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו, או מכוח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו" (סעיף 1 לחוק ניירות ערך).

⁴ "וכשמדובר בהחזקה או ברכישה על ידי חברה – גם בידי חברת בת שלה או חברה קשורה שלה במשמע, וכשמדובר בהחזקה או ברכישה בידי יחיד – יראו יחיד ובני משפחתו הגרים עמו, או שפרנסתו האחד על האחר, כאדם אחד" (סעיף 1 לחוק ניירות ערך).